

LAUREA
AMMATTIKORKEAKOULU
Yhdessä enemmän

Eroavatko suomalaisten ja ulkomaalaisten tekemät raiskausrikokset toisistaan?

Karjalainen, Eveliina

2017 Laurea

LAUREA
AMMATTIKORKEAKOULU

Yhdessä enemmän

Laurea-ammattikorkeakoulu

Eroavatko suomalaisten ja ulkomaalaisten tekemät rais-
kausrikokset toisistaan?

Eveliina Karjalainen
Turvallisuusalan koulutusohjelma
Opinnäytetyö
Huhtikuu, 2017

Karjalainen, Eveliina

Eroavatko suomalaisten ja ulkomaalaisten tekemät raiskausrikokset toisistaan?

Vuosi	2017	Sivumäärä	38
-------	------	-----------	----

Tämä opinnäytetyö on tehty Poliisihallituksen mahdollistamana, ei kuitenkaan toimeksiannattamana. Opinnäytetyössä on vertailtu suomalaisten ja ulkomaalaisten tekemiä raiskausrikkoksia Suomessa vuoden 2015 ajalta. Tutkimuksessa on vertailtu rikosten tekopaikkaa, tekotapaa, käytettyä väkivaltaa sekä epäiltyjen lukumäärää tekoa kohden.

Tutkimuksen tarkoitus on ollut selvittää, eroaako suomalaisten ja ulkomaalaisten raiskausrikkokset merkittävästi toisistaan ja näin mahdollistaa paremmin ennaltaehkäisevä työ raiskausrikkosten vähentämiseksi sekä kehittää valistustyötä kohderyhmittäin.

Opinnäytetyön aineistoanalyysi pohjautuu Suomen lainsäädäntöön, Maahanmuuttoviraston ja Tilastokeskuksen virallisiin internetsivuihin sekä alan kirjallisuuteen. Tutkimuksen aineisto pohjautuu poliisin RikiTrip -tietojärjestelmään, josta on yksitellen poimittu tiedot tutkimuksen suorittamiseksi. Tutkimusaineisto on analysoitu tilastollisella menetelmällä, tarkemmin suhteellisen osuuksien testillä, jolloin tulokseksi on saatu joko tilastollisesti merkitseviä eroja tai pystytään toteamaan, ettei tilastollisesti merkitsevää eroa suomalaisten ja ulkomaalaisten välillä ole.

Tutkimuksen perusteella suomalaisten ja ulkomaalaisten raiskausrikkosten välillä löytyi eroja, mutta myös yhteneväisyyksiä. Suomalainen raiskaa tilastollisesti merkittävästi yleisemmin yksityisasunnossa kuin ulkomaalainen, ja ulkomaalainen raiskaa yleisimmin yleisellä paikalla kuin suomalainen. Teoissa käytetyn väkivallan käytön osalta ei havaittu tilastollisesti merkitsevää eroa. Sen sijaan tekotavan osalta ilmeni, että suomalainen raiskaa yleisemmin puolustuskyvyttömässä tai tiedostamattomassa tilassa olevan henkilön kuin ulkomaalainen.

Tutkimuksen luotettavuuden arvioinnissa löytyy virhemahdollisuuksia, toisaalta luotettavuutta parantavia tekijöitä. Tutkimus on suuntaa antava ja mahdollistaa jatkotutkimuksen aiheen parissa, mikäli sellainen katsotaan tarpeelliseksi tai aiheeseen halutaan perehtyä tarkemmin tulevaisuudessa.

Tämän työn tekemiseen on saatu Poliisihallituksen lupa 11.2.2016.

Karjalainen, Eveliina

Do the sexual assault crimes committed by Finns and foreigners differ from each other?

Year	2017	Pages	38
------	------	-------	----

This thesis was enabled but not commissioned by the National Police Board. The thesis studies and compares sexual assault crimes committed by Finns and foreigners in Finland in 2015. The research compares the scenes where these crimes took place, the forms of assault as well as the amount of violence used and the number of suspects in each case.

The objective of this research was to examine whether or not there is a significant difference between the sexual assaults committed by Finns and those committed by foreigners, as to better enable the preventive work so that the number of sexual assault crimes could be decreased. Another objective was to develop educational work among target groups.

The material analysis for this thesis is based on the Finnish legislation, the official websites of the Finnish Immigration Service and Statistics Finland as well as literature pertaining to this particular field. The research material is from the national police information system RikiTrip from which the cases have been collected one by one. A quantitative method, more precisely the relative frequency test, was exploited to analyse the research material, and in some instances this has resulted in the conclusion that there are statistically significant differences between Finns and foreigners whilst in other instances it has been possible to conclude that no statistically significant differences exist.

The results of this research show that there are differences but also similarities between the sexual assault crimes committed by Finns and foreigners. Statistically significantly, a Finn sexually assaults someone in a private apartment more often than a foreigner, whereas a foreigner assaults someone in a public place more often than a Finn. There was no statistically significant difference in the amount of violence used. Instead, when it comes to the form of assault used, it can be seen that a Finn sexually assaults someone, who is in a defenceless or unconscious state, more often than a foreigner does.

Possibilities for errors exist in regards to the research's reliability, but on the other hand there are also factors, which enhance the reliability. This research provides a basis for further research in the future.

This thesis has been authorized by the National Police Board on 11 February 2016.

Key words: Assault form, Finn, Foreigner, Scene of crime, Sexual assault crime

Sisällys

1	Johdanto.....	6
1.1	Aikaisemmat tutkimukset.....	7
1.2	Tutkimusongelma	7
1.3	Tarkoitus, tavoite ja rajaukset	7
1.4	Keskeiset käsitteet.....	8
2	Ulkomaalaiset Suomessa	9
2.1	Turvapaikanhakijat	10
2.2	Turvapaikkapäätökset ja suomenkansalaisuuden saaneet	10
3	Raiskaus rikoksena	11
3.1	Lainsäädäntö ja sen kehitys	12
3.2	Raiskaukset Suomessa	15
4	Tutkimusmenetelmä.....	16
4.1	Aineiston keruumenetelmä	17
4.2	Analysointimenetelmä.....	17
5	Tutkimus ja tulokset.....	19
5.1	Tutkimusaineisto	19
5.2	Tekopaikka	20
5.3	Tekotapa ja käytetty väkivalta	21
5.3.1	Tekotapa.....	22
5.3.2	Käytetty väkivalta.....	25
5.4	Tekijöiden lukumäärä tekoa kohden.....	26
6	Lopuksi.....	27
6.1	Luotettavuuden arviointi	28
6.2	Itsearviointi	30
	Kuviot..	33
	Taulukot	34
	Liitteet.....	35

1 Johdanto

Seksuaalirikollisuus ja raiskausrikokset ovat tilastojen valossa lisääntyneet Suomessa runsaasti viimeisten vuosikymmenien ja vuosien aikana. Vaikka tilastoitu rikollisuus on voimakkaasti kasvanut, vuonna 2012 tehdyn uhritutkimuksen mukaan kokonaisrikollisuuden määrä ei ole juurikaan muuttunut vuosien saatossa (Ojala 2014, s.7). Voidaankin nähdä, että ilmoituskynnys poliisille on madaltunut.

Poliisille ilmoitettujen raiskausten määrä viimeisen viiden vuoden ajanjaksolla on jopa tuplaantunut. Kun vuonna 2010 poliisille ilmoitettiin noin 500 raiskausrikosta, vuonna 2015 määrä oli yli tuhat. Poliisin tilastoissa ulkomaalaisten osuus raiskausrikoksissa on noussut huomattavasti, lähes 20 prosenttia. Vuonna 2015 ulkomaan kansalaiset olivat epäiltyinä lähes 217 raiskausrikokseen, kun määrä vuonna 2014 oli runsas 180.

Seksuaalirikoksiin liittyvä lainsäädäntö on joutunut useaan otteeseen tarkastelun ja muutosten kohteeksi, etenkin vuoden 1999 seksuaalirikoksia koskeneen kokonaisuudistuksen jälkeen. Seksuaaliselle itsemääräämisoikeudelle on haluttu antaa arvoisensa merkitys, minkä lisäksi on ollut tarve täyttää myös kansainvälisiä velvoitteita. Seksuaalirikoksiin liittyvät uudistukset ovat liittyneet rikosoikeudellisen vastuun laajentamiseen ja ankaroittamiseen. (Frände, Matickala, Tapani, Tolvanen, Viljanen & Wahlberg 2014, s.116.)

Ulkomaalaisten tekemät seksuaalirikokset turvapaikanhakijamäärien valtavan kasvun myötä ovat puhuttaneet suomalaisia ja lisänneet mediassa julkaistujen selvitysten mukaan turvattomuuden tunnetta. Poliisihallitus ilmoitti tiedotteessaan joulukuussa 2015, että huolestuttavana ilmiönä Suomessa näyttäytyy yleisellä paikalla tapahtuvien raiskausrikosten määrän lisääntyminen, noin 50 prosentilla edellisvuoteen verrattuna. Marraskuuhun 2015 mennessä ilmoituksia poliisille tehtiin 152, kun edellisenä vuona vastaavana aikana yleisellä paikalla tehtyjä raiskausrikoksia oli alle 100. (Poliisi 2015).

Olemassa olevien tietojen valossa halusin opinnäytetyössäni selvittää suomalaisten ja ulkomaalaisten raiskausrikosten mahdollisia eroavaisuuksia. Seksuaalirikollisuus on mielenkiintoinen, mutta myös arka aihe. Olen toiminut työssäni useita vuosia seksuaalirikosten, niin aikuisiin kuin lapsiin kohdistuvien rikosten parissa, joten aihe tutkimuksen tekemiselle on läheinen. Toivottavaa on, että tutkimustulosten pohjalta voidaan kehittää ennaltaehkäiseviä toimenpiteitä ja parantaa valistustyötä kohderyhmittäin.

1.1 Aikaisemmat tutkimukset

Aikaisemmin suomalaisten ja ulkomaalaisten tekemien raiskausrikoksien mahdollisia eroavaisuuksia ei ole tutkittu vastaavalla tarkkuudella. Poliisi on tuonut julkisuuteen säännöllisesti tilastoja raiskausrikosten määrästä ja kehityksestä, joten määrällistä ja rekisteritietoa on paljon olemassa. Poliisin ohella määrällisesti vertailevaa tietoa maahanmuuttajien rikollisuudesta löytyy muun muassa Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutin vuosittain julkaistavista Rikollisuustilanne -katsauksista.

Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos julkaisi vuonna 2014 tutkimuksen, joka sisältää kaksi tutkimusta. Tutkimusraportin sisältämät tutkimukset käsittelevät maahanmuuttajia rikosten tekijöinä ja uhreina rekisteriaineistojen ja kokonaisrikollisuutta mittaavien kyselyaineistojen pohjalta. Tutkimuksissa kuvataan maahanmuuttajaryhmien ja kantaväestön rikostasoa ja rikosten uhriksi joutumisriskiä sekä missä määrin havaitut erot liittyvät ryhmien sosiodemografisiin tai muihin taustapiirteisiin. Tutkimuksessa havaittiin eräiden maahanmuuttajaryhmien rikollisuustaso ja rikosten uhriksi joutumisriski perinteisissä omaisuus- ja väkivaltarikoksissa Suomessa tällä hetkellä selvästi kantaväestöä korkeammaksi, toisaalta maahanmuuttajat eivät sen enempää rikollisuusriskin kuin rikollisuuden rakenteenkaan suhteen muodosta yhtenäistä ryhmää. (Lehti, Salmi, Aaltonen, Danielsson, Hinkkanen, Niemi, Sirén & Suonpää 2014, s.33.)

Kuten oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen julkaisussakin mainitaan, maahanmuuttajien rikollisuus on herättänyt tutkimusmielenkiintoa niin Suomessa kuin muissa Pohjoismaissa ja esimerkiksi Yhdysvalloissa. Maahanmuuttajien tekemistä rikoksista ja uhriksi joutumisriskistä on tehty kartoituksia ja tutkimuksia eri näkökulmista, ei kuitenkaan vastaavalla tavalla kuin tämän opinnäytetyön tutkimuksessa.

1.2 Tutkimusongelma

Opinnäytetyössäni selvitän, onko suomalaisten ja ulkomaalaisten tekemillä raiskausrikoksilla eroavaisuuksia. Tutkimuskysymys on: Eroavatko suomalaisten ja ulkomaalaisten tekemät raiskausrikokset toisistaan? Miten rikokset eroavat tekopaikan, tekotavan, väkivaltaisuuden ja tekijöiden lukumäärän tekoa kohden mukaan.

1.3 Tarkoitus, tavoite ja rajaukset

Opinnäytetyön tutkimuksen tarkoituksena on tutkia suomalaisten ja ulkomaalaisten tekemien raiskausrikosten mahdollisia eroavaisuuksia. Valitsin tarkastelun kohteeksi neljä edellä kerrottua ulottuvuutta, sillä katson niiden olevan merkityksellisiä, kun halutaan pyrkiä ennaltaehkäisemään vastaavia rikoksia niin rikoksen tekijän kuin uhrinkin näkökulmasta. Tutkimus mahdollistaa myös jatkotutkimuksen aiheen parissa.

Olen rajannut tutkimuksen koskemaan ajallisesti vuotta 2015 ja raiskausrikoksia. Tutkimuksen ulkopuolella ovat muut rikoslain 20-luvun seksuaalirikokset. Raiskausrikosten osalta tutkimatta jäävät lapsiin, eli alle 16-vuotiaisiin kohdistuneet rikokset sekä ne tapaukset, joissa tekijä ei ole tiedossa. Raiskausrikokset, joihin poliisi on aineiston keruuhetkellä tehnyt tutkinta päätetty -päätöksen, eli tapaukset eivät ole edenneet syyteharkintaan, ovat myös tutkimuksen ulkopuolella.

1.4 Keskeiset käsitteet

Seuraavassa avaan tutkimuksessa käytettyjä käsitteitä.

Asianomistaja. Asianomistajaksi katsotaan henkilö, jonka oikeudellisesti suojattua etua rikos välittömästi loukkaa tai vaarantaa (Finlex 2017, HE 103/2014).

Raiskaus ja törkeä raiskaus. Kts. sivut 13 ja 14.

Rikoksesta epäilty. Esitutkinnassa henkilöä kuulustellaan rikoksesta epäiltynä, kun on syytä epäillä henkilön syyllistyneen tekoon, eli kun on tiedossa jokin seikka, joka puhuu syyllisyyden puolesta. Rikoksesta epäiltyä kohdellaan esitutkinnassa syyttömänä. Esitutkinnassa selvitetään ja otetaan huomioon yhtä hyvin epäiltyä vastaan kuin hänen puolestaankin vaikuttavat seikat ja todisteet. (Poliisi 2017.)

Sukupuoliyhteys. Sukupuoliyhteydellä tarkoitetaan tässä laissa sukupuolielimellä tehtävää taikka sukupuolielimeen tai peräaukkoon kohdistuvaa seksuaalista tunkeutumista toisen kehoon taikka toisen sukupuolielimen ottamista omaan kehoon (Finlex 2017, 509/2014).

Turvapaikanhakija. Turvapaikanhakija on henkilö, joka pyytää suojelua ja oleskeluoikeutta vieraasta maasta. Jos hän on kansainvälisen suojelun tarpeessa ja hänelle myönnetään turvapaikka, hän saa myös pakolaisaseman. Pakolaisaseman voi saada henkilö, jolla on perusteltua aihetta pelätä joutuvansa vainotuksi alkuperän, uskonnon, kansallisuuden, tiettyyn yhteiskunnalliseen ryhmään kuulumisen tai poliittisen mielipiteen vuoksi. Turvapaikanhakijat saapuvat Suomeen sekä laillisesti että laittomasti. (Laitinen, Jukarainen & Boberg 2016, s.12.)

Ulkomaalainen. Ulkomaalainen on henkilö, joka ei ole Suomen kansalainen (Maahanmuuttovirasto 2017).

Ulkomaalaistaustainen. Ulkomaalaistaustaiseksi katsotaan henkilö, joka on syntynyt itse tai jonka molemmat vanhemmat ovat syntyneet ulkomailla (Laitinen ym. 2016, s.12).

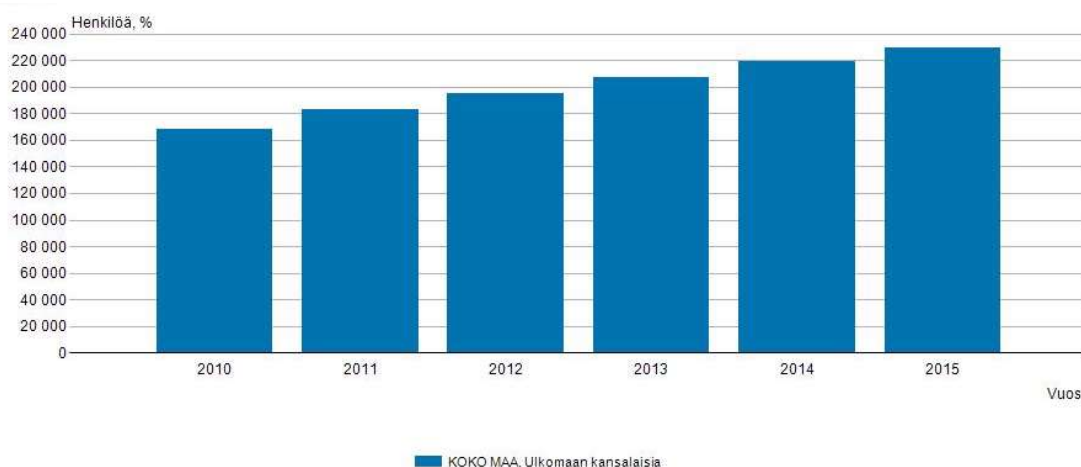

Yksityinen paikka. Yleisten paikkojen ulkopuolelle jäävät kotirauhan suojaamat paikat. Kotirauhan suojaamia paikkoja ovat rikoslain mukaan asunnot, loma-asunnot ja muut asumiseen tarkoitettut tilat, kuten hotellihuoneet, teltat, asuntovaunut ja asuttavat alukset sekä asuintalojen porraskäytävät ja asukkaiden yksityisaluetta olevat pihat niihin välittömästi liittyvine rakennuksineen. (Poliisi 2017.)

Yleinen paikka. Yleisellä paikalla tarkoitetaan sellaisia paikkoja, jotka on tarkoitettu yleisesti käytettäväksi tai joita tosiasiallisesti yleisesti käytetään, riippumatta siitä kuka paikan omistaa. Tyypillisiä yleisiä paikkoja ovat tiet, kadut, jalkakäytävät, torit, puistot, uimaranat, urheilukentät, hautausmaat, yleisön käytössä olevat rakennukset, kulkuneuvot, virastot, toimistot ja ravintolat. (Poliisi 2017.)

2 Ulkomaalaiset Suomessa

Tilastokeskuksen mukaan 31.12.2015 Suomessa asui vakituisesti 229 765 ulkomaalaista, vastaava luku vuonna 2014 oli 221900 ja esimerkiksi vuonna 2010 luku oli 167 954. Vuonna 2015 ulkomaalaisten osuus koko Suomen väestöstä oli 4,2 prosenttia, kun koko Suomen virallinen väkiluku oli 5 487 308. Ulkomaalaisten väestön osuus kasvaa koko ajan. Mentäessä vuoteen 2016, jolloin ensimmäistä kertaa Suomessa kuolleisuus oli korkeampi kuin syntyvyys, Suomen kokonaisväkiluku kasvoi edelleen johtuen maahanmuutosta.

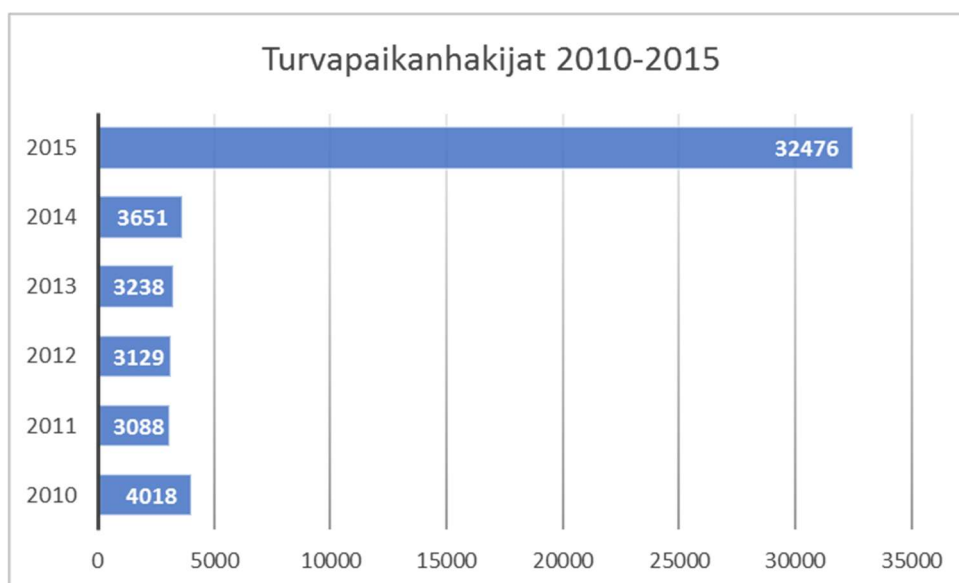
Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 1: Maahanmuuttajataustaisten määrät Suomessa vuosina 2010-2015

2.1 Turvapaikanhakijat

Vuonna 2015 Suomeen saapui noin 32 500 turvapaikanhakijaa, joka on kymmenkertainen määrä edellisvuoteen verrattuna. Tuolloin Suomessa oli noin 200 turvapaikanhakijoiden asu- misyksikköä, joihin kuuluu vastaanottokeskukset, alaikäisten ryhmäkodit, tukiasunnot sekä hätämajoitukset. (Laitinen ym. 2016, s.20.) Ennen vuotta 2015 Suomeen saapui tasaisesti vuo- sittain noin 3000-4000 turvapaikanhakijaa (Kuvio 2).

Maahanmuuttoviraston mukaan suurin turvapaikanhakijoiden kansalaisryhmä tulee Irakista (vuonna 2015 noin 20 000 henkilöä), seuraavana Afganistan (5214 henkilöä) ja Somalia (2000 henkilöä). Kyseiset kansalaisuudet ovat olleet viitenä aikaisempanakin vuonna suurimmat kan- salaisryhmät, jotka ovat hakeneet Suomesta turvapaikkaa. Liitteestä 1 löytyy tarkemmin tur- vapaikanhakijat kansalaisuuksittain vuonna 2015.

Kuvio 2: Turvapaikanhakijoiden määrät vuosina 2010-2015 (Lähde Maahanmuuttovirasto)

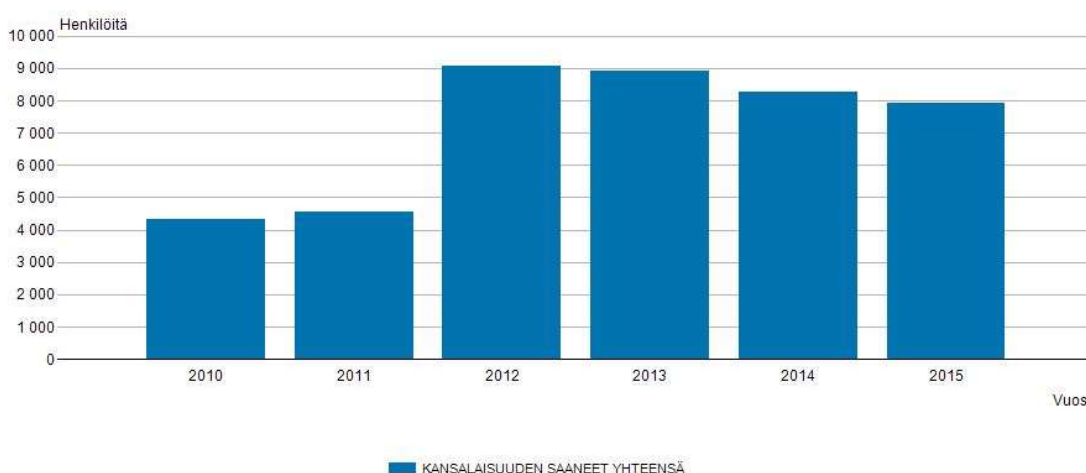
2.2 Turvapaikkapäätökset ja suomenkansalaisuuden saaneet

Vuonna 2015 turvapaikkaa hakeneista on saanut myönteisen päätöksen 1879 henkilöä, kieltei- sen päätöksen 1307, ja 1094 osalta asia on jätetty tutkimatta. Joulukuuhun 2015 mennessä hakemuksista oli rauennut noin 40%, joista suurimmassa osassa tapauksista henkilö on itse pe- ruuttanut hakemuksen, ja muutamat hakemukset ovat rauenneet, koska henkilöä ei ole tavoit- tettu. (Maahanmuuttovirasto 2017.) Vuonna 2014 myönteisen turvapaikkapäätöksen sai 36% hakijoista, ja edellisenä vuotena 45% (Laitinen ym. 2016, s.21).

Toukokuussa 2016 Suomessa voimaan tullut lakimuutos, jossa ulkomaalaislaista poistettiin humanitääriin suojelu tiukentaen kansainvälisen suojelun edellytyksiä sekä Maahanmuuttoviraston uusi maalinjaus ovat lisänneet irakilaisten turvapaikanhakijoiden kielteisiä päätöksiä huomattavasti. Kesäkuun aikana tehdyistä turvapaikkapäätöksistä 77 prosenttia oli kielteisiä, kun koko ensimmäisen vuosipuoliskon aikana kielteisten päätösten osuus oli noin 40 prosenttia. (Helsingin Sanomat 2016.)

Tilastokeskuksen mukaan suomenkansalaisuuksia myönnettiin vuoden 2015 aikana 7900 henkilölle. Eniten kansalaisuuksia myönnettiin Venäjän, Somalian, Irakin ja Viron kansalaisille, joille on myönnetty eniten kansalaisuuksia läpi 2010-luvun. Suomen kansalaisuuden saaneista yli puolet oli alle 30-vuotiaita.

Kansalaisuuden myöntäminen perustuu vallitseviin lakeihin, mutta myös maahantulotrendiin. Suomen kansalaisuutta hakevan on täytynyt asua Suomessa yhtämittaisesti viisi vuotta tai yhteensä seitsemän vuotta 15 vuotta täytettyään. Suomalaisen puolisoille, pohjoismaalaisille ja pakolaisille asumisaikavaatimus on lyhyempi. (Tilastokeskus 2017.)

Lähde: Tilastokeskus

Kuvio 3: Suomen kansalaisuuden saaneet vuosina 2010-2015

3 Raiskaus rikoksena

Suomessa seksuaalirikoksia on tilastoitu jo yli sadan vuoden ajan, jona aikana tilastointitapa ja tilastoitavat seikat sekä etenkin lainsäädäntö on muuttunut useamman kerran. Muutokset ovat vaikeuttaneet vertailukelpoisen materiaalin keräämistä, mutta absoluuttisina lukuina poliisin tietoon tulleet väkisinmakaamiset, raiskaukset ja lapsen seksuaalinen hyväksikäyttö on

kasvanut. Poliisin tilastot eivät kuitenkaan kerro koko totuutta, sillä seksuaalirikoksiin liittyvä piilorikollisuus on suurta. (Utriainen 2010, s.10-11.)

Raiskausrikoksessa uhrin itsemääräämisoikeutta loukataan vakavimmalla tavalla, ja juuri seksuaalirikoksia koskeneet useat lainsäädäntömuutokset kertovat osaltaan itsemääräämisoikeuden kokemasta yhteiskunnallisesta muutoksesta (Ojala 2014, s.1-3). Esimerkiksi vuoden 1994 rikoslain 20-luvun kokonaisuudistuksessa väkisinmakaamisesta ja vapautta loukkaavasta haureudesta poistettiin avioliittoa koskeva rajaus. Avioliiton solminen ei saanut heikentää ihmisen rikosoikeudellista suojaa (Frände ym. 2014, s.115). Ojala tähdentää, että raiskausrikoksessa tekijä käyttää hyväksi tiettyjä keinoja tai uhrin tiettyä tilaa ollen tämän kanssa sukupuoliyhteydessä.

3.1 Lainsäädäntö ja sen kehitys

Absoluuttinen seksuaalimoraali, joka piti avioliiton ulkopuolella tapahtuvaa seksuaalisia kanssakäymisiä kiellettyinä, toimi vuoden 1889 rikoslain seksuaalirikossäännösten taustalla. Tuolloin rikoslain 20 luvun otsikkona oli ”Luvattomasta sekaantumisesta ja muusta haureudesta”. Sen sijaan rikoslain 25 luvussa, jossa säädettiin toisen vapautta vastaan kohdistuvista rikoksista, kriminalisoitiin väkisinmakaaminen ja tunnottoman naisen makaaminen. Huomioitavaa on se, että molemmissa tapauksissa kohteena oli nainen, eikä tekijä voinut olla aviopuoliso. (Frände ym. 2014, s.112-113.)

Fränden ym. mukaan 1900-luvun alkupuoliskolla rikoslain 25 ja etenkin rikoslain 20 lukua kehitettiin noin puolenkymmentäkertaa. Kokonaisuudessaan rikoslain 20 luku uudistettiin 1960-1970 lukujen taitteessa, jolloin luvun tuli suojata yksilöitä ja heidän itsemääräämisoikeuttaan. Taustalla oli moraalien ja oikeuden erottaminen. Rikoslain 20 luvun otsikkona oli ”Siveelisyysrikoksista”. Edelleen väkisinmakaamista koskeva säännös koski pelkästään naisia, joihin teko kohdistui avioliiton ulkopuolella. Muut säännökset olivat nyt sukupuolineutraaleja.

Seuraava rikoslain 20 luvun muutos tuli vuonna 1994, jolloin poistettiin väkisinmakaamisesta ja vapautta loukkaavasta haureudesta avioliittoa koskeva rajaus. Fränden ym. mukaan tässä vaiheessa luvun kokonaisuudistus oli jo valmisteilla, mutta avioliiton sisällä tapahtuvan väkisinmakaamisen kriminalisoiminen katsottiin kiireelliseksi. Tähän aikaan ulkomaalaisessa lainsäädännössä, kansainvälisessä normistossa ja asenteissa oli tapahtunut suuria muutoksia. 1980-luvun alusta alkaen raporteissa ja YK:n päätöslauselmissa oli kiinnitetty huomiota naisiin kohdistuvaan väkivaltaan yhtenä miesten ja naisten välistä tasa-arvoa loukkaavana ilmiönä, minkä lisäksi tiedettiin suurimman osan väkivallasta tapahtuvan juuri kodeissa (Utriainen 2010, s.110).

Rikoslain 20 luvun kokonaisuudistus tuli lopulta voimaan 1999. Itsemääräämisoikeudella ihmisen oikeushyvinä oli selkeä merkitys. Uudistuksessa seksiin pakottaminen jaettiin neljään lainkohtaan: raiskaus (RL 20:1), törkeä raiskaus (RL 20:2), pakottaminen sukupuoliyhteyteen (RL 20:3) ja pakottaminen seksuaaliseen tekoon (RL 20:4). Väkivallan ja uhkauksen määrä sekä seksin jakaantuminen sukupuoliyhteyteen ja muihin seksuaalisiin tekoihin olivat oleelliset jakokriteerit. (Utriainen 2010, s. 114.)

Vuoden 1999 kokonaisuudistuksen jälkeen rikoslain 20 lukua on muutettu vielä useita kertoja. 1.6.2011 säädettiin rangaistavaksi tiedottomuuden ja puolustuskyvyttömyyden hyväksikäyttö. Tämän muutoksen jälkeen raiskausta koskeva rangaistussäännös ei perustunut enää yksinomaan väkivallan käyttämiseen. 1.9.2014 voimaan tullessa raiskaussääntelyn uudistuksessa pakottaminen sukupuoliyhteyteen kumottiin ja siirrettiin raiskausta koskevaan rangaistussäännökseen omaksi vähemmän vakavaksi raiskauksen tekemuodoksi. (Ojala 2014, s. 19-21.)

Tämän hetken rangaistussäännös raiskauksesta löytyy rikoslain 20 luvun 1§ (509/2014):

Joka pakottaa toisen sukupuoliyhteyteen käyttämällä henkilöön kohdistuvaa väkivaltaa tai uhkaamalla käyttää sellaista väkivaltaa, on tuomittava raiskauksesta vankeuteen vähintään yhdeksi ja enintään kuudeksi vuodeksi.

Raiskauksesta tuomitaan myös se, joka käyttämällä hyväkseen sitä, että toinen tiedottomuuden, sairauden, vammaisuuden, pelkotilan tai muun avuttoman tilan takia on kykenemätön puolustamaan itseään tai muodostamaan tai ilmaistamaan tahtoaan, on sukupuoliyhteydessä hänen kanssaan.

Jos raiskaus huomioon ottaen uhkauksen vähäisyys taikka muut rikokseen liittyvät seikat on kokonaisuutena arvostellen vähemmän vakava kuin 1 ja 2 momentissa tarkoitetut teot, rikoksentekijä on tuomittava vankeuteen vähintään neljäksi kuukaudeksi ja enintään neljäksi vuodeksi. Samoin tuomitaan se, joka muulla kuin 1 momentissa tarkoitetulla uhkauksella pakottaa toisen sukupuoliyhteyteen. Mitä edellä tässä momentissa säädetään, ei sovelleta, jos raiskauksessa on käytetty väkivaltaa.

Yritys on rangaistava. (Finlex 2017)

Rikoslain 5 luvun 2§:n mukaan teko on edennyt rikoksen yritykseksi, kun tekijä on aloittanut rikoksen tekemisen ja saanut aikaan vaaran rikoksen täyttymisestä. Rikoksen yritys on kysymyksessä silloinkin, kun sellaista vaaraa ei aiheudu, jos vaaran syntymättä jääminen on johtu-

nut vain satunnaisista syistä. Ojalan mukaan raiskauksessa teon täytyminen edellyttää sukupuoliyhteyttä, jolloin kaikki toiminta ennen sukupuoliyhteyden täyttymistä katsotaan yri-tykseksi. (Ojala 2014, s.96.)

Raiskauksen syyteoikeus vanhentuu kymmenessä vuodessa. Käytännössä tämä tarkoittaa myös sitä, että epäilyistä raiskauksesta voi tehdä ilmoituksen poliisille useita vuosia teon jälkeenkin, jolloin rikos voidaan tutkia ja saattaa syyteharkintaan ennen syyteoikeuden vanhene- mistä. Rikoslain 8 luvun 1§:n mukaan alle kahdeksantoistavuotiaaseen kohdistuneen raiskauk- sen syyteoikeus vanhentuu kuitenkin aikaisintaan, kun asianomistaja täyttää kaksikymmentä- kahdeksan vuotta (Finlex 2017).

Rikoslain 20 luvun 2§ (509/2014) säädetään törkeästä raiskauksesta, jonka rangaistussäännös on sisällöltään seuraava:

Jos raiskauksessa

- 1) aiheutetaan toiselle vaikea ruumiinvamma, vakava sairaus tai hengenvaa- rallinen tila,
- 2) rikoksen tekevät useat tai siinä aiheutetaan erityisen tuntuva henkistä tai ruumiillista kärsimystä,
- 3) kohteena on kahdeksaatoista vuotta nuorempi lapsi,
- 4) rikos tehdään erityisen raa'alla, julmalla tai nöyryyttävällä tavalla tai
- 5) käytetään ampuma- tai teräasetta tai muuta hengenvaarallista välinettä taikka muuten uhataan vakavalla väkivallalla

ja raiskaus on myös kokonaisuutena arvostellen törkeä, rikosentekijä on tuo- mittava törkeästä raiskauksesta vankeuteen vähintään kahdeksi ja enintään kymmeneksi vuodeksi.

Yritys on rangaistava. (Finlex 2017)

Vaikealla ruumiinvammalla tarkoitetaan esimerkiksi erilaisia murtumavammoja. KKO:n pää- töksissä vaikeina ruumiinvammoina on pidetty muun muassa toisen silmän menettämistä tai näkökyvyn alenemista ja kuulon menettämistä toisesta korvasta tai kuulon alenemista. Vaikea ruumiinvamma ei kuitenkaan pidä sisällään vaikeita henkisiä oireita. (Ojala, 2014, s.108-109.)

Niin ikään Ojalan mukaan vakava sairaus voi olla esimerkiksi tahallisesti tartutettu HIV-infektio. Hengenvaarallinen tila edellyttää konkreettista vaaraa hengen menettämiselle. Tällainen tilanne voi syntyä esimerkiksi, kun tekijä lyö uhrin teräaseella.

Erityisen raaka, julma ja nöyryyttävä teko tapa on todettu hallituksen esityksessä (HE 6/1997 vp). Raakuuden osalta painopiste on fyysisessä karkeudessa ja julmuus voi taas ilmetä väkivaltaana, joka kohdistetaan puolustuskyvyttömään henkilöön. Erityisen nöyryyttävästä tekovasta voi olla kyse silloin, kun teko tehdään uhrille läheisten ihmisten nähden tai teko on muutoin ilmeisen nöyryyttävä uhrille. (Ojala 2014, s.123.)

3.2 Raiskaukset Suomessa

Kuten aikaisemmin todettua, seksuaalirikollisuus ja raiskausrikokset ovat lisääntyneet Suomessa viimeisten vuosikymmenien ja vuosien aikana. Alan kirjallisuuden mukaan kokonaisrikosten osuus on kuitenkin pysynyt lähes muuttumattomana, mutta samaan aikaan ilmoituskynnys poliisille on huomattavasti madaltunut. Tilastojen valossa raiskausrikokset ovat absoluuttisina lukuina kasvaneet.

Muutama vuosi sitten tehdyssä EU-tutkimuksessa, jossa tiedusteltiin vastaajien joutumista seksuaalisen väkivallan kohteeksi viimeisen vuoden aikana tai täytettyään 15 vuotta, Suomi sijoittui muiden pohjoismaiden ohella keskiarvoa ylemmäksi. Eniten seksuaalista väkivaltaa koettiin Italiassa, noin 4 prosenttia vastaajista, kun Suomessa ja muissa Pohjoismaissa prosenttiosuus oli 3. (Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutti 14/2016.)

Utraisen mukaan poliisin tietoon tulleet väkisinmakaamis- ja raiskausrikokset lisääntyivät Suomessa nimenomaan toisen maailmansodan jälkeen, eli ajanjaksona, jolloin Suomi lopullisesti kaupungistui ja agraarinen elämänmuoto väistyi. Ilmoitusalttius kaupunkiympäristössä oli oletettavasti suurempi kuin aikaisemmin pienissä kyläyhteisöissä, jolloin turvautuminen ulkopuolisiin viranomaisiin oli enemmän teoreettinen kuin käytännöllinen. (Utriainen 2010, s.11).

Tuomiot väkisinmakaamis- ja raiskausrikoksista ovat olleet 1800-1900 -luvun vaihteessa harvinaisia, vuosittain jopa alle 10 koko maassa, ja vielä 1900-luvun puoliväliin mentäessäkin alle 30. 1971 vuoden rikoslain 20 luvun uusimisen jälkeen tuomioiden määrä on ollut vuosittain 50-70. 2000-luvulla poliisin tietoon on tullut vuosittain jopa 900 raiskausrikosta, joista 10-20 prosenttia on johtanut syytteesen (Utriainen 2010 s.12).

Vuonna 2013 Suomessa poliisille ilmoitetuista raiskauksista ja törkeistä raiskauksista selvisi 78 prosenttia eli 800 tapausta, joista ulkomaalaistaustaisten osuus oli yhteensä 25 prosenttia. Väestöön kuuluvien ulkomaalaistaustaisten osuus rikoksista oli 19 prosenttia. Suhteessa väes-

tön lukumäärään ulkomaalaistaustaiset tekivät 4,3-kertaisesti raiskausrikoksia suomalaistaustaisiin nähden. (Kotiniemi 2015, s.32.) Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen tutkimuksen mukaan maahanmuuttajat raiskaavat noin kahdeksankertaisesti kantasuomalaisiin verrattuna. Korkeimmat luvut, noin 17-kertaiset kantasuomalaisiin verrattuna, on Lähi-idästä ja Pohjois-Afrikan maista tulleilla. Harvimmin raiskaavat suomenruotsalaiset. (Lehti ym. 2014, s.33.)

Poliisiammattikorkeakoululta saadun tilaston mukaan vuonna 2010 poliisille ilmoitettiin 519 raiskausrikosta, kun vuonna 2015 määrä oli kasvanut 1044 tapaukseen. Lukuihin on huomioitu kaikki raiskausrikokset yrityksistä aina törkeään raiskaukseen. Tapauksista raiskauksena oli kirjattu 804 mukaan lukien 3. momentin mukainen vähemmän vakava raiskaus. Näistä raiskauksista epäillyiksi selvinneiden suomalaisten osuus oli noin 56 prosenttia ja ulkomaalaisten osuus noin 20 prosenttia. Poliisin tilastojen valossa raiskausrikokset kokonaisuudessaan ovat lisääntyneet, ja samalla ulkomaalaisten tekijöiden osuus niissä kasvanut. Ulkomaalaisten osuus raiskausrikoksissa on noussut lähes 20 prosenttia. Esimerkiksi vuotena 2015 ulkomaan kansalaiset olivat epäiltyinä lähes 217 raiskausrikokseen, kun määrä 2014 oli runsas 180.

4 Tutkimusmenetelmä

Opinnäytetyö on tutkielma-tyyppinen työ, jossa tutkimusmenetelmänä käytetään kvantitatiivista, eli määrällistä tutkimusta. Kvantitatiivinen tutkimusprosessi viedään läpi vaihe vaiheelta, ja kaikki vaiheet vaikuttavat seuraavaan vaiheeseen. Tutkimusprosessin lähtökohtana on tutkimusongelma, tässä työssä tutkimuksen alussa asetettu työn nimeä kantava tutkimuskysymys: eroaako suomalaisten ja ulkomaalaisten tekemät raiskausrikokset toisistaan, johon halutaan löytää ratkaisu tai vastaus. Tutkimusongelma ratkaistaan tiedon avulla. Mitä tietoa tarvitaan ja miten se kerätään liittyvät tutkimusprosessin vaiheisiin (Kananen 2008, s.11).

Tutkimusprosessi voidaan määrällisessä tutkimuksessa vaiheistaa seuraavasti:

1. Tutkimusongelman ja siitä johdettujen alaongelmien, tutkimuskysymysten määrittäminen
2. Kohdejoukon määrittely ja tiedonkeruulomakkeen laadinta
3. Mahdollisen otantamenetelmän valinta ja aineiston keruu
4. Aineiston tilastollinen käsittely
5. Raportointi ja johtopäätösten tekeminen (Vilpas, s.3)

Kvantitatiivisessa tutkimuksessa tutkimustulokset pyritään yleistämään. Ideana on kysyä pieneltä joukolta asianomaisia ja vastausten pohjalta tehdä yleistävät johtopäätökset. Riittävän tarkat tulokset saadaan edustavalla joukolla tutkittavaa ilmiötä eli otoksella. (Kananen 2008, 13.) Otanta voidaan tehdä usealla tavalla: satunnaisotannalla, systemaattisella otannalla, ositetulla otannalla ja ryväsotannalla. Tulosten tarkkuustavoite vaikuttaa otannan kokoon. Otok-

sen koko ratkaistaan muun muassa neljän seuraavien kriteerien valossa: 1) mitkä ovat tutkimuksen tavoitteet, 2) miten tarkkoja perusjoukkoa vastaavia tunnuslukuja halutaan saada, 3) miten useita tekijöitä on tarkoitus tarkastella samanaikaisesti ja 4) miten homogeeninen perusjoukko on tutkittavan asian suhteen. (Hirsjärvi ym. 1996, s.169.)

4.1 Aineiston keruumenetelmä

Hirsjärven ym. mukaan tutkimuksessa tehtäviä valintoja suuntaa ja ohjaa tutkimusaihetta käsittelevään kirjallisuuteen perehtyminen. Tutkija pystyy perustelemaan, miksi tutkimus on syytä tehdä juuri siten kuin se metodisesti ja käsitteellisesti tehdään, kun aiheensa tutkimustausta on tuttu. Lisäksi kirjallisuuden tuntemus antaa varmuuden aiotun tutkimuksen mielekkyydestä (Hirsjärvi ym. 1996, s.98).

Tämän opinnäytetyön teoria- ja kirjallisuusosuus kerätään pääasiassa Suomen lainsäädännöstä, Tilastokeskuksen ja Maahanmuuttoviraston virallisilta internet-sivuilta sekä alan kirjallisuudesta. Tutkimusosiossa aineisto haetaan poliisin tietojärjestelmästä käyttäen ryväsotantaa. Ryväs tarkoittaa useamman perusjoukon alkion muodostamaa ryhmää eli ryvästä (Kananen 2008, 76).

Tutkimuksen otannassa huomioidaan kaikki vuonna 2015 Suomessa tapahtuneet raiskausrikokset: raiskaus, raiskauksen yritys, törkeä raiskaus ja törkeän raiskauksen yritys lukuun ottamatta rajauksen ulkopuolelle jäävät teot. Vertailtavat tiedot kerätään yksitellen poliisin RikiTrip -tietojärjestelmästä löytyvistä rikosilmoituksista. Tutkimuksen tekemisen on mahdollistanut Poliisihallitus, jolta olen hakenut ja saanut tutkimusluvan tietojen keräämiseen poliisin tietojärjestelmistä.

Poliisihallitus on ohjeistanut sekä antanut ehtoja ja rajoituksia hyvinkin tarkasti muun muassa aineiston käsittelemisen, säilyttämisen ja hävittämisen sekä salassapitovelvoitteiden osalta. Tutkimusaineistoa tulee käsitellä ja säilyttää lain edellyttämällä tavalla siten, etteivät tiedot voi paljastua sivullisille. Luvan nojalla saadut tiedot ovat salassa pidettäviä, eikä tietoja saa käyttää muuhun tarkoitukseen kuin tutkimussuunnitelmassa määriteltyyn tutkimukseen. Tutkimuksessa julkaistavien tietojen kautta ei kukaan henkilö saa olla tunnistettavissa välittömästi tai välillisesti. Opinnäytetyö tulee toimittaa ennen sen julkaisua Poliisihallitukseen, jossa se tarkastetaan mahdollisten luokitus- ja käsittelyvaatimusten osalta.

4.2 Analysointimenetelmä

Tilastollisia menetelmiä käytetään nykyään lähes kaikissa tutkimuksissa ja sen rooli vaihtelee tutkimuksen lähestymistavasta toiseen. Tutkimukset voidaan jaotella karkeasta teoreettisiin

ja empiirisiin tutkimuksiin, ja empiirinen tutkimus edelleen kvalitatiiviseen ja kvantitatiiviseen. Näistä kvantitatiivinen tutkimus on käytetyin, koska lähes mitä tahansa ominaisuuksia voidaan mitata numeerisesti ja numeroiden käsitteleminen analysointivaiheessa on vaivatonta. Kvantitatiivisella tutkimuksella pyritään vastaamaan esimerkiksi kysymyksiin: ”mikä?”, ”missä?”, ”kuinka usein?”, ”kuinka paljon?” ja niin edelleen. (Nummenmaa, Holopainen & Pulkkinen 2014, s.15-16.)

Kvantitatiivisessa tutkimuksessa selvitetään määriä, riippuvuuksia ja syyseurauksia. Tilastollisessa päättelyssä saadut tutkimustulokset pyritään yleistämään koskemaan koko perusjoukkoa, josta havaintoyksiköt on poimittu. Kaikkein turvallisinta tulosten luotettavuuden kannalta olisi tutkia kaikki perusjoukon tilastoyksiköt, mutta tämä ei ole yleensä mahdollista. Usein joudutaan tyytymään suppeaan osaan perusjoukkoa, josta johtopäätökset tehdään. Tulokset esitetään yksinkertaisimmillaan taulukkomuodoissa suhteellisina osuuksina eli prosentteina, jolloin oletetaan jakauman vastaavan ilmiötä myös perusjoukossa. (Kananen 2008, s.51-52.)

Tilastollinen tutkimus perustuu mittauksiin, jotka suoritetaan mittarilla. Mittaaminen tapahtuu mittayksiköillä varustetulla mittarilla. Mittayksikkö kvantitatiivisessa tutkimuksessa tarkoittaa lukuja, joita käsitellään tilasto-ohjelmalla. Mitattavia ominaisuuksia kutsutaan taas muuttujiksi. Tutkimuksessa käytetyt mittarit tulee määritellä ja perustella hyvin, myös kohderyhmä tulee kuvata ja määritellä. (Kananen 2008, s.16-17.) Kananen mukaan muuttuja muutetaan kvantitatiivisessa tutkimuksessa kysymykseksi, johon vastataan. Epätarkkoja mitaustuloksia voidaan saada, jos mittari ei ole kunnossa.

Suomalaisten ja ulkomaalaisten tekemien raiskausrikosten eroja tekopaikan, tekotavan, väkivallan käytön ja tekijöiden lukumäärää tekoa kohden tarkastellaan ja analysoidaan suhteellisen osuuksien testillä. Suhteellisen osuuksien (prosenttiosuuksien) testissä verrataan havaittuja suhteellisia osuuksia kahdessa perusjoukossa, tässä tapauksessa suomalaisissa ja ulkomaalaisissa. Analysointimenetelmällä pyritään selvittämään, eroavatko havaitut suhteelliset osuudet tilastollisesti merkitsevästi toisistaan.

Nummenmaan ym. mukaan tilastollinen merkitsevyys testisuureessa tarkastetaan standardoidun normaalijakauman kertymäfunktion taulukoiduista arvoista. Harvinaisia ja vaihtoehtoisia hypoteeseja tukevat testisuureet ovat itseisarvoltaan suuria arvoja, kun taas lähellä nollaa olevat arvot ovat yleisiä, eivätkä siten tue vaihtoehtoisia hypoteeseja. (Nummenmaa ym. 2014, s.191-192.)

5 Tutkimus ja tulokset

Tutkimuksessa on huomioitu kaikki Suomessa vuonna 2015 poliisille ilmoitetut raiskausrikokset: raiskaus, raiskaus 3.mom, törkeä raiskaus, raiskauksen yritys, raiskauksen yritys 3.mon sekä törkeän raiskauksen yritys. Nämä tekomuodot on niputettu tuloksissa yhteen, koska kaikki tekomuodot eivät ole vertailukelpoisia niiden vähäisen lukumäärän vuoksi. Tiedot on kerätty poliisin Rikitrip -tietojärjestelmästä 12.-13.12.2016, jolloin raiskausrikosten rikosilmoituksia oli kirjattu yhteensä 995 kpl. Raiskauksia (mukaan lukien 3.mom.) oli kirjattu 774 kpl, törkeitä raiskauksia 102 kpl, raiskausten yrityksiä (mukaan lukien 3.mom.) 115 kpl ja törkeän raiskauksen yrityksiä neljä kappaletta.

Mainittakoon, että yhdessä rikosilmoituksessa saattoi olla useampi saman henkilön tekemä raiskausnimike, joten rikosilmoitusten määrä ei suoraan vastaa raiskausrikosten määrää. Osa rikosnimikkeistä oli päätetty, kun osa jatkoi matkaa syyteharkintaan. Lisäksi löytyi päällekkäisiä ilmoituksia. Kun tutkimuksen ulkopuolelle jäävä osuus ilmoituksista poistettiin ja rikokset niputettiin, jäi tutkimuksen otannaksi 520 raiskausrikosta. Näistä suomalaisten osuus on 378 tapausta (noin 73%), ja ulkomaalaisten osuus 142 tapausta (noin 27%).

Lähes kaikki tutkimuksessa mukana olevat rikostapaukset olivat lähteneet aineistonkeruuhetkellä syyttäjälle syyteharkintaan. Mukana on yksittäisiä tapauksia, joissa rikoksen esitutkinta oli vielä kesken. Tutkimus on tehty ja analysoitu asianomistajien kertomustensa perusteella. Nämä tiedot oli kirjattu rikosilmoituksiin, eikä tutkimuksessa olla perehdytty tarkemmin muuhun esitutkinta-aineistoon. Opinnäytetyössäni en ole selvittänyt, enkä ota kantaa, miten tutkimuksessa huomioidut rikokset tulevat päätymään myöhemmin Suomen oikeusjärjestelmässä.

5.1 Tutkimusaineisto

Suomalaisia raiskausrikoksiin epäiltyjä tutkimuksessa on mukana 378 tapausta. Näistä 38 tapauksessa, noin 10 prosentissa, rikoksesta epäilty on ulkomaalaistaustainen eli syntynyt muualla kuin Suomessa. Yhdeksässä rikoksessa tekijä on syntynyt Ruotsissa, viidessä jutussa Somaliassa. Muutoin syntymämaat ovat yksittäisiä, yhteensä 18 eri maasta. Tutkimuksessa suomenkansalainen, mutta ulkomaalaistaustainen henkilö, on vertailussa niputettu yhteen suomalaisten kanssa, sillä tutkimuksessa ei pystytä selvittämään, milloin kansalaisuus on saatu. Mainittakoon, että suomalaisten tekijöiden joukossa on mukana neljä naisepäiltyä.

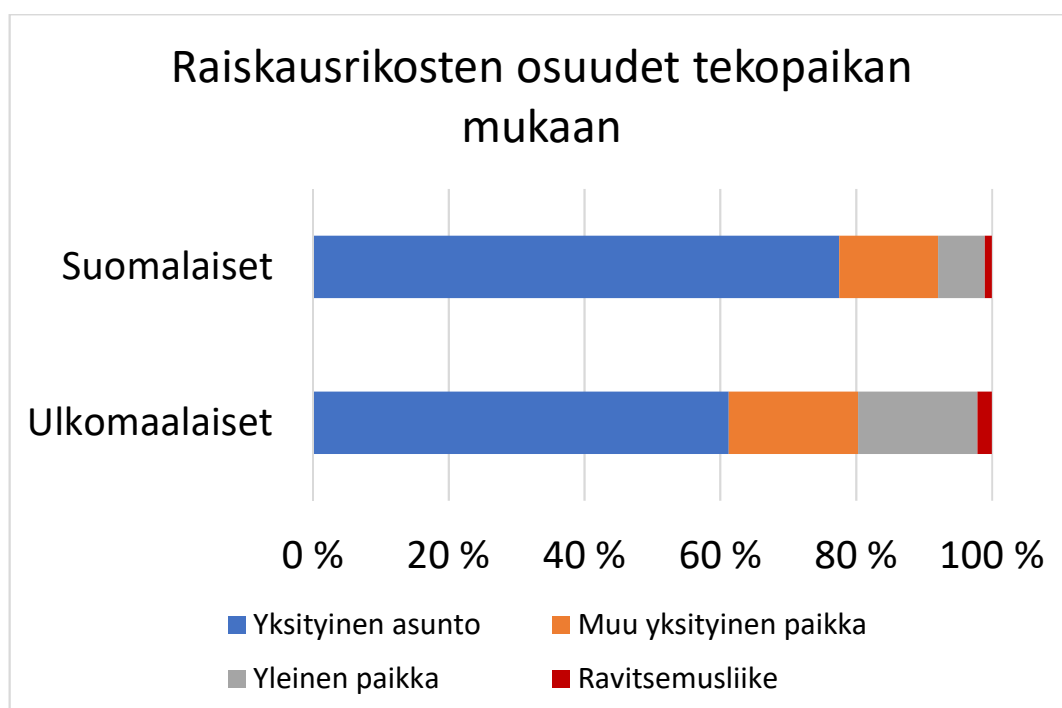
Ulkomaalaisten tekijöiden osuus tutkimuksessa on 142 tapausta. Rikokseen epäiltyjen kansalaisuuksia on yhteensä 40 eri maasta (liite 2). Suurin epäiltyjen kansalaisryhmä on irakilaiset,

jotka ovat epäiltyinä 40 eri tapauksessa, noin 27 prosentissa kaikista ulkomaalaisten tekemistä raiskausrikoksista. Toiseksi eniten tekijöinä ovat somalialaiset 7 prosentissa tapauksista, ja kolmanneksi eniten kongolaiset 5 prosentissa. Ulkomaalaisten joukossa ei ole naisepäiltyjä.

5.2 Tekopaikka

Tutkimuksessa on selvitetty rikosten tekopaikkaa neljän laajemman tekopaikkaluokituksen pohjalta: yksityinen asunto, muu yksityinen paikka, yleinen paikka ja ravitsemusliike. Luokittelu pohjautuu poliisin Patja-järjestelmään. Yksityisen ja yleisen paikan käsitteet on avattu tarkemmin 1.3 Keskeiset käsitteet -luvun alla.

Kuviossa 4 on esitetty suomalaisten ja ulkomaalaisten prosentuaaliset osuudet tekopaikkojen suhteen. Kuvioista voidaan havaita, että suomalaisten osuus yksityisasunnoissa tehdyistä raiskausrikoksista on vajaa 20 prosenttia suurempi kuin vastaava ulkomaalaisten osuus. Kun taas ulkomaalaisten tekemät raiskausrikokset yleisellä paikalla ovat lähes kolminkertaiset suomalaisiin verrattuna. Taulukosta 1 nähdään osuudet tarkemmin. Mainittakoon, että yleisimmillä muulla yksityisellä paikalla tehtyjä tekoja tutkimuksen mukaan tapahtui mökillä/vapaa-ajan-asunnossa, autossa, kerrostalon eri tiloissa sekä hotellihuoneessa. Yleisellä paikalla tapahtuneet teot sijaitsivat yleisimminkin kadulla, puistossa/metsässä sekä kerrostalon edustalla.

Kuvio 4: Raiskausrikosten prosentuaaliset osuudet tekopaikan mukaan

	Suomalaiset (%)	Ulkomaalaiset (%)
Yksityinen asunto	293 (78)	87 (61)
Muu yksityinen paikka	55 (15)	27 (19)
Yleinen paikka	26 (7)	25 (18)
Ravitsemusliike	4 (1)	3 (2)
	378	142

Taulukko 1: Suomalaisten ja ulkomaalaisten osuudet tekopaikan mukaan

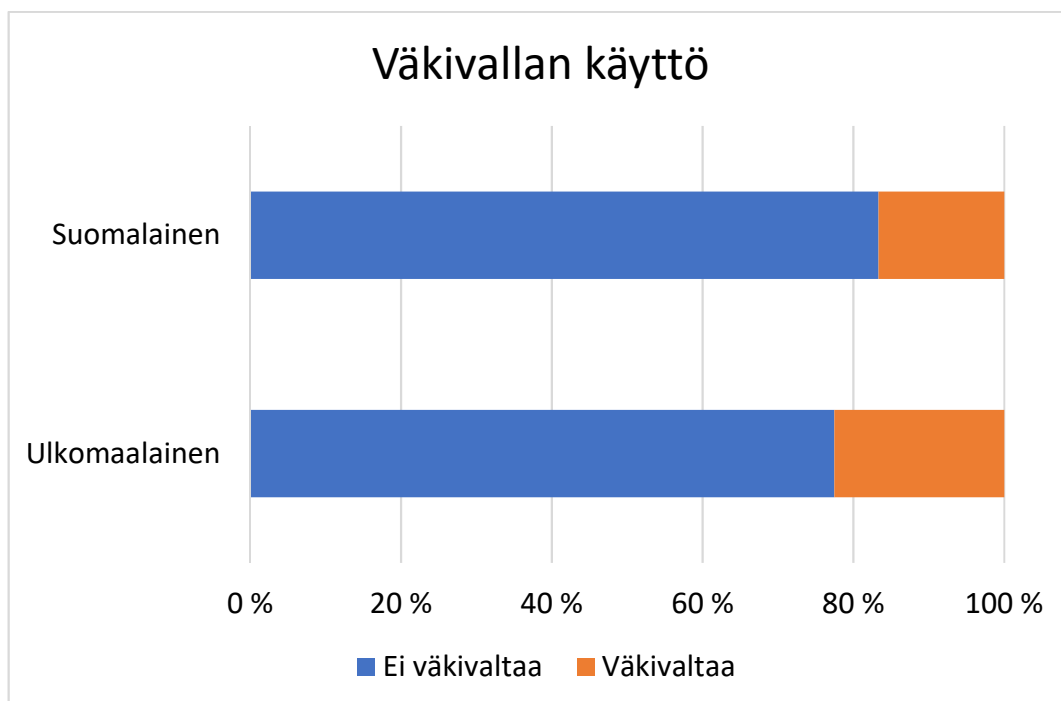
Rikosten tekopaikkoja suomalaisten ja ulkomaalaisten välillä verrattiin suhteellisen osuuksien testillä. Tilastollisesti merkitsevä ero havaittiin yksityisen asunnon ja yleisen paikan kohdalla. Suomalainen raiskaa yleisemmin yksityisessä asunnossa kuin ulkomaalainen, ja ulkomaalainen raiskaa yleisemmin yleisellä paikalla kuin suomalainen. Tilastollisesti merkitsevää eroa ei havaittu muun yksityisen paikan kohdalla. Ravitsemusliikkeistä oli vain vähän havaintoja, joten analyysiä ei näille voitu suorittaa (taulukko 2).

	Testisuure z	p-arvo
Yksityinen asunto	3,9	<0,001
Muu yksityinen paikka	-1,1	>0,05
Yleinen paikka	-3,7	<0,001
Ravintoliike	na	na

Taulukko 2: Suhteellisen osuuksien testin testisuureet tekopaikka

5.3 Tekotapa ja käytetty väkivalta

Tutkimuksessa selvitettiin raiskausrikosten tekotapaa jakaen teot: ”ei käytetty väkivaltaa”, ”käytetty väkivaltaa”. Teoissa, joissa on käytetty väkivaltaa, sitä on käytetty lievää vakavammin tai väkivallan käytöllä on uhattu. Tähän siis eivät kuulu esimerkiksi teot, joissa on pidetty hiuksista tai käsistä kiinni, kaadettu sängylle tai muutoin voimalla saatu teko tehtyä. Nämä teot on myöhemmässä vaiheessa luokiteltu pakolla, väkisin tehdyiksi. Kuvio 5 osoittaa, että suomalaisten ja ulkomaalaisten välillä on muutaman prosentin ero käytetyn väkivallan osalta.

Kuvio 5: Raiskausrikosten prosentuaaliset osuudet väkivallan käytön osalta

	Suomalaiset (%)	Ulkomaalaiset (%)
Ei väkivaltaa	315 (83)	110 (77)
Väkivaltaa	63 (17)	32 (23)
	378	142

Taulukko 3: Suomalaisien ja ulkomaalaisten osuudet väkivallan käytön osalta

Kun väkivalta luokiteltiin vain ”ei käytetty väkivaltaa” ja ”käytetty väkivaltaa”, niin tilastollisesti merkitsevää eroa suomalaisten ja ulkomaalaisten välillä ei havaittu, testisuureet $Z = -1,56$ ja $p > 0,05$.

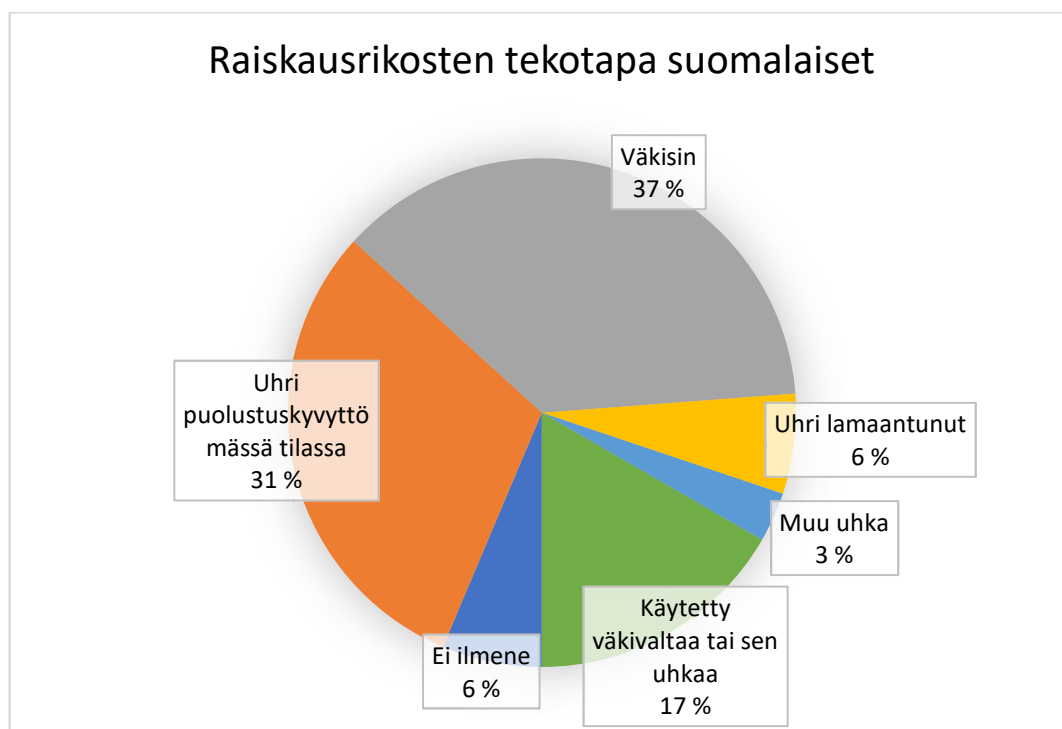
5.3.1 Tekotapa

Toisessa vaiheessa raiskausrikokset luokiteltiin seuraavasti: teko tehty väkisin, uhri ollut puolustuskyvyttömässä tai tiedottomassa tilassa, uhri lamaantunut, teossa käytetty väkivaltaa tai sen uhkaa tai tekijä uhannut muutoin kuin väkivallalla. Sekä suomalaisten että ulkomaalaisten osalta tekotapa ei ilmennyt noin kuudessa prosentissa pelkän rikosilmoituksen perusteella.

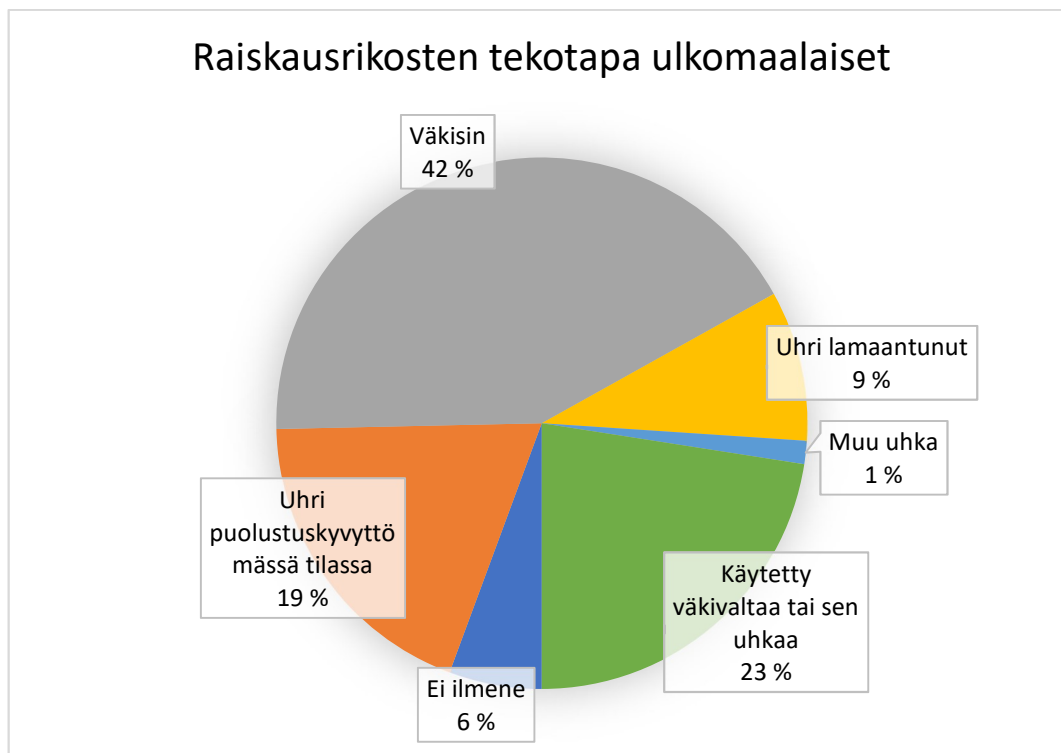
Väkisin tehdyissä teoissa uhrin tahto on saatu murrettua käyttäen fyysistä voimaa, ei kuitenkaan lievempää vakavampaa väkivaltaa. Luokitteluryhmä, uhri ollut puolustuskyvyttömässä

tai tiedostamattomassa tilassa, tarkoittaa tilanteita, jolloin uhri on ollut yleisimmin nukku-
massa tai sammuneena. Mikäli rikosilmoituksessa uhri on kertonut lamaantuneensa tilanteessa
tai muutoin rikosilmoituksesta on pystytty näin helposti päättelemään, on ilmoitus luokiteltu
tutkimuksen tekotavan osalta, uhri on lamaantunut. Tekijän ei ole tällöin tarvinnut käyttää
väkivaltaa, uhkaamista tai liioin pakottaa uhria suostumaan teon kohteeksi. Muu uhka luokit-
teluna tarkoittaa nimensä mukaisesti sitä, että tekijä on murtanut uhrin tahdon uhkaamalla
tätä muutoin kuin väkivallalla tai uhri on kokenut tilanteen uhkaavaksi esimerkiksi tekijän ai-
kaisemman käyttäytymisen vuoksi.

Kuviossa 6 on tekotapa-luokittelun jakaantuminen suomalaisten raiskausrikosten osalta. Lähes
yhtä suuret osuudet voidaan havaita väkisin tehtyjen tekojen osalta kuin uhrin oltua puolus-
tuskyyttömässä tilassa. Suhteessa näihin tekotapoihin, väkivallan käytön osuus on suhteelli-
sen pieni. Kuviossa 7 nähdään vastaava kuvio ulkomaalaisten tekijöiden osalta. Selkeästi suu-
rin lohko 42 prosenttia tulee väkisin tehdyistä teoista. Väkivallan käytön osuus nousee suu-
remmaksi kuin tekotapa, jossa uhri on ollut puolustuskyyttömässä tilassa.

Kuvio 6: Raiskausrikosten tekotapa suomalaiset

Kuvio 7: Raiskausrikosten tekotapa ulkomaalaiset

Erityistä kiinnostusta herätti suomalaisten ja ulkomaalaisten tekotavat: väkisin ja uhri ollut puolustuskyvyttömässä tilassa johtuen näiden suurista osuuksista. Näihin liittyvät suhteelliset osuudet olivat:

	Suomalaiset (%)	Ulkomaalaiset (%)
Väkisin	140 (37)	60 (42)
Puolustuskyvytön	115 (30)	27 (19)

Taulukko 4: Suomalaisten ja ulkomaalaisten osuudet väkisin ja puolustuskyvyttömälle tehdyistä teoista

Vastaavissa suhteellisen osuuksien testeissä havaittiin tilastollisesti merkitsevä ero puolustuskyvyttömälle tehtyjen tekojen osalta ($Z= 2,52$, $p<0,05$). Tilastollisesti suomalainen raiskaa siis useammin puolustuskyvyttömässä/tiedostamattomassa tilassa olevan henkilön kuin ulkomaalainen. Väkisin tehtyjen tekojen kohdalla ei havaittu tilastollisesti merkitsevää eroa ($Z= -1,05$, $p>0,05$).

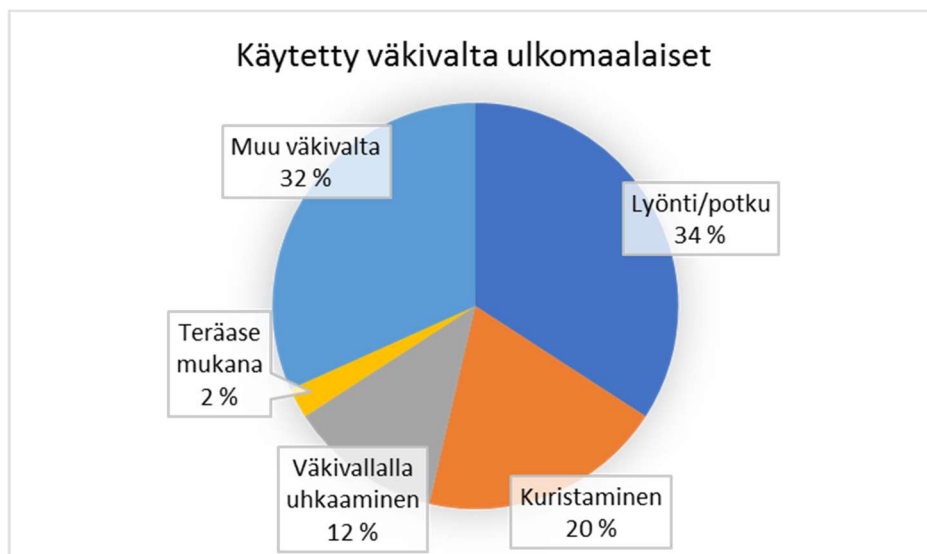
5.3.2 Käytetty väkivalta

Väkivallan käyttöä haluttiin selvittää vielä tarkemmin, minkälaista väkivaltaa suomalainen ja ulkomaalainen teoissaan käyttävät. Koska havaintoja on sen verran vähän, ei tilastollisia testejä, eikä merkitseviä johtopäätöksiä voida tehdä. Tutkimuksen mukaan suomalainen käyttää teossa lievempää vakavampaa väkivaltaa 17 prosentissa (63 tapausta), ja ulkomaalainen 23 prosentissa (32 tapausta). Usein ilmoituksissa oli tällöin myös muita rikosnimikkeitä raiskausrikkoksen lisäksi, kuten pahoinpitely ja törkeä pahoinpitely. Tekoa ei ole luokiteltu ”käytetty väkivaltaa” -luokkaan, jos itse raiskausrikkoksessa ei ole käytetty väkivaltaa, ja esimerkiksi uhria on pahoinpidelty myöhemmin teon jälkeen. Tällöin väkivallan käyttö, pahoinpitely, on selkeästi erillinen teko.

Väkivallan käyttö on luokiteltu seuraavasti: lyönti/potku, kuristaminen, väkivallalla uhkaaminen, teräase mukana ja muu väkivalta. Muu väkivalta pitää sisällään yleisimmin uhrin huumaimisen, puremisen ja sitomisen. Luokittelussa on niputettu yhteen lyöminen ja potkiminen, mutta mainittakoon, että yleisimmin teoissa on käytetty lyönnejä kuin potkuja. Myös pään hakkaaminen esimerkiksi seinään tai lattiaan on huomioitu tässä luokitteluryhmässä. Seuraavissa kahdessa kuviossa (8 ja 9) havainnollistetaan suomalaisten ja ulkomaalaisten väkivallan muodon käyttäminen raiskausrikkoksissa. Yhdessä teossa on voitu käyttää useampaakin kuin yhtä väkivallan muotoa.

Kuvio 8: Suomalaisten käyttämä väkivalta raiskausrikkoksissa

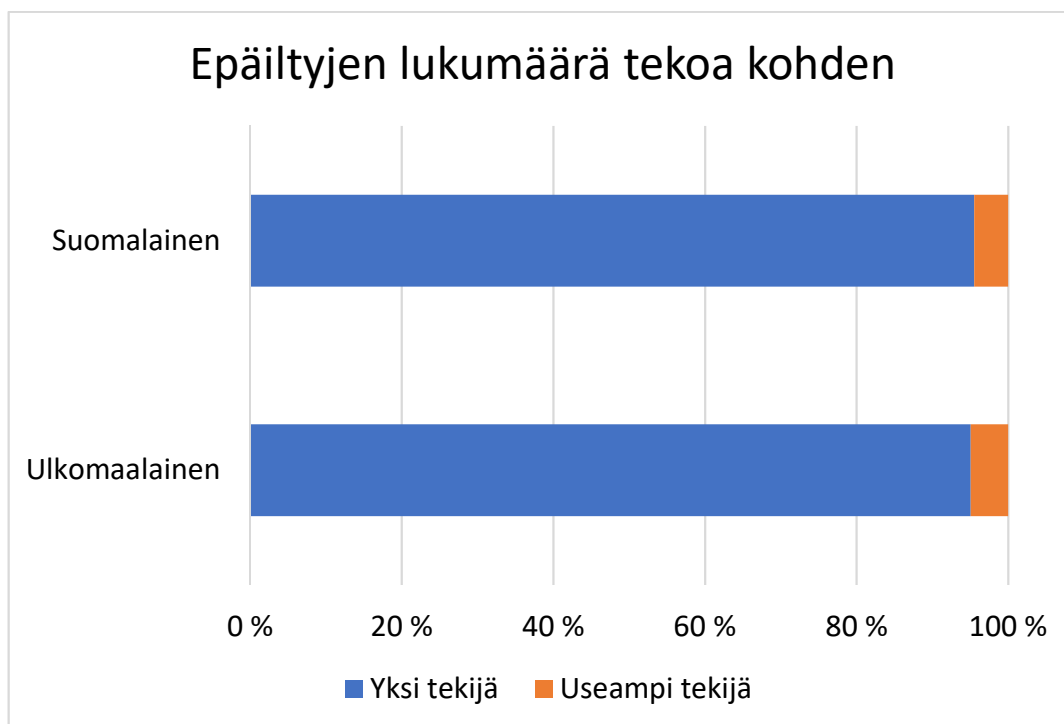

Kuvio 9: Ulkomaalaisten käyttämä väkivalta raiskausrikoksissa

Suurin ero suomalaisten ja ulkomaalaisten väkivallan käytössä näkyy muun väkivallan sekä teräaseen osalta. Luokitteluryhmässä teräase mukana, on huomioitu tapaukset, joissa teräasetta on käytetty, sillä on uhattu tai uhri on ollut tietoinen sen olemassaolosta. Muutoin väkivallan muodon osuudet ovat samansuuntaisia. Kuten aiemmin todettua, ei vähäisten havaintoarvojen takia pystytä tekemään merkitseviä johtopäätöksiä suomalaisten ja ulkomaalaisten välisistä mahdollisista eroista käytetyn väkivallan muodon osalta.

5.4 Tekijöiden lukumäärä tekoa kohden

Lopuksi haluttiin selvittää, onko suomalaisten ja ulkomaalaisten välillä tilastollisesti merkitsevää eroa, raiskaako suomalainen tai ulkomaalainen useammin porukalla. Tutkimuksessa ilmeni, että sekä suomalaisten että ulkomaalaisten osuus raiskausrikoksista, joissa oli enemmän kuin yksi tekijä, oli noin viidessä prosentissa tapauksista. Lukumäärällisesti koko 520 tapauksen otantajoukossa useampi kuin yksi tekijä oli 24 tapauksessa. Yleisimmin näissä teoissa oli kaksi tekijää lukumäärän vaihdellessa 2-5 epäillyn välillä.

Kuvio 10: Raiskausrikosten prosentuaaliset osuudet epäiltyjen lukumäärä tekoa kohden

	Suomalaiset (%)	Ulkomaalaiset (%)
Yksi tekijä	361 (95,5)	135 (95)
Useampi tekijä	17 (4,5)	7 (5)
	378	142

Taulukko 5: Suomalaisien ja ulkomaalaisten osuudet epäiltyjen lukumäärä tekoa kohden

Suhteellisen osuuksien testillä saatiin testisuureet: $Z = -0,24$ ja $p > 0,05$, mikä tarkoittaa, ettei suomalaisten ja ulkomaalaisten välillä ole tilastollisesti merkitsevää eroa tarkasteltaessa tekoa suhteessa epäiltyjen lukumäärään yhtä tekoa kohden.

6 Lopuksi

Opinnäytetyön tutkimuksen tarkoituksena oli vertailla suomalaisten ja ulkomaalaisten tekemiä raiskausrikoksia, ja eroavatko ne toisistaan. Olin ottanut lähestymistavaksi neljä näkökulmaa, joihin mahdollisten eroavaisuuksien tarkastelu perustuu: tekopaikka, tekotapa ja käytetty väkivalta sekä epäiltyjen lukumäärä tekoa kohden. Vertailujen tavoitteena oli selvittää, löytyykö suomalaisten ja ulkomaalaisten välillä tilastollisesti merkitseviä eroja raiskausrikosten osalta, toisaalta selvittää, mitä yhteneväisyyksiä löytyy.

Tilastollisesti merkitsevä ero suomalaisten ja ulkomaalaisten välillä ilmeni tekopaikan osalta: suomalainen raiskaa yleisimmin yksityisasunnossa kuin ulkomaalainen, ja ulkomaalainen raiskaa yleisimmin yleisellä paikalla kuin suomalainen. Tilastollisesti merkitseväksi eroksi paljastui myös se, että suomalainen raiskaa ulkomaalaista yleisimmin puolustuskyvyttömässä/tiedostamattomassa tilassa olevan uhrin. Toisaalta nämä löydökset tukevat toisiaan.

Tutkimuksessa ilmeni, että yleisesti raiskausrikoksissa käytetään lievempää vakavampaa väkivaltaa tai sen uhkaa noin 18 prosentissa (95), kun huomioidaan koko tutkimusaineisto (520). Väkivallan käytön osalta ei suomalaisten ja ulkomaalaisten välillä ollut tilastollisesti merkitsevää eroa. Uhrin joutuminen useamman kuin yhden henkilön raiskaamaksi on aika harvinaista, oli kyse sitten suomalaisesta tai ulkomaalaisesta. Sekä suomalaisten että ulkomaalaisten osalta enemmän kuin yksi tekijä oli vain viidessä prosentissa tapauksista.

Tutkimuksen tekeminen oli erittäin mielenkiintoinen, toisaalta haastava kokemus, vaikka vertailukohteita oli vain neljä. Tutkimuksen otanta oli riittävä, ellei aika suurikin, joten laajemman tutkimuksen tekemiseen olisi helposti vierähtänyt runsaasti enemmän aikaa. Toisaalta tieto siitä, että vertailtavia asioita löytyy edelleen paljon, mahdollistaa työn jatkotutkimuksen tarvittaessa. Mielenkiintoinen jatkotutkimuksen aihe olisi esimerkiksi: miksi raiskaaja raiskaa?

Vaikka tutkimus on tehty koko Suomessa tehtyjen raiskausrikosten osalta, on aluekohtaiset erot suuria. Ennaltaehkäisevässä työssä on tarpeellista huomioida kunkin poliisilaitosalueen tarpeet ja ongelmat yhtä kuin moniammatillinen yhteistyö. Ennaltaehkäisevä työ kattaa muun muassa rikosten estämisen, rikosten uusimisen estämisen, uhrin aseman parantamisen, tekijöiden vastuuseen saattamisen ja valistustyön. Hyvä esimerkki poikkihallinnollisesta koko Suomea kattavasta ennaltaehkäisevästä ohjelmasta on Naisiin kohdistuvan väkivallan vähentämisen ohjelma vuodelta 2010, jonka hallitus laati hyväksyessään tasa-arvo-ohjelman 2008-2011.

Haluan lopuksi mainita, kuten Kriminologian ja oikeuspolitiikan tutkimuksessa on todettu, etteivät maahanmuuttajat tai ulkomaalaiset muodosta yhtenäistä ryhmää rikollisuusriskin tai sen rakenteen osalta. Eri kansalaisuusryhmien välillä on suuria eroja rikollisuuden tasossa, kuten tässäkin tutkimuksessa voidaan havaita.

6.1 Luotettavuuden arviointi

Työn luotettavuutta tulee aina arvioida kvantitatiivisessa tutkimuksessa, jonka tarkoituksena on saada mahdollisimman luotettavaa ja totuudenmukaista tietoa. Luotettavuuden arvioinnissa käytetään käsitteitä valideetti, joka tarkoittaa, että tutkitaan tutkimusongelman kannalta oikeita asioita, ja reliabiliteetti, joka puolestaan tarkoittaa mittausten pysyvyyttä. (Kananen 2008, s.79.)

Hirsjärvi ym. toteaa, että tutkimuksen reliabiliteetti voidaan todeta usealla eri tavalla. Esimerkiksi, jos kaksi arvioijaa päätyy samaan tulokseen, voidaan tulosta pitää reliabiliteettina. Luotettavuutta voidaan arvioida myös erilaisilla tilastollisilla menettelytavoilla, joilla voidaan arvioida mittarin luotettavuutta. Mittaria pidetään validina, kun se mittaa sitä, mitä pitääkin. Tähän auttaa oikean tutkimusmenetelmän valinta, käytetään oikeaa mittaria ja mitataan oikeita asioita (Kananen 2008, s.81).

Kanasen mukaan validiteetti voidaan jakaa edelleen alalajeihin, joista mainittakoon ulkoinen validiteetti, eli yleistettävyyden. Yleistettävyyden on kunnossa, jos otos vastaa koko populaatiota tutkittavasta kohderyhmästä. Kun saadut tutkimustulokset ovat seurausta käytetyistä muuttujista puhutaan sisältövaliditeetista. Tavoitteena on, että tutkimuksessa käytetty mittari mittaa juuri oikeaa asiaa. Jos käytetty mittari ennustaa hyvin toisella mittarilla saatuja tuloksia, ennustevaliditeetti on hyvä. Tämä antaisi osittain viitteitä siihen, että tutkimuksen tulokset olisi paremmin sovellettavissa tulevaisuudessakin. (Kananen 2008, s.81-82.)

Tutkimuksessani virhemahdollisuuksia piilee etenkin tutkimuksen reliabiliteetissa. Olen tehnyt työn yksin, eikä tutkimuksella ole ollut useampia arvioijia. Lisäksi käytetyt mittarit, varsinkin tekotapaluokitusten osalta, olen itsenäisesti ratkaissut. Toinen arvioija olisi voinut jakaa luokitukset toisella tavalla tai ymmärtää lukemansa eri tavoin, jolloin samaakin luokitusta, mittaria, käyttämällä olisi voitu saada hieman erilaiset prosentuaaliset osuudet. Mainittakoon, etteivät tutkimuksen salassapitovelvoitteet olisi mahdollistaneet muiden arvioijien mukana oloa.

Tutkimuksen luotettavuuteen kaikkien tutkimusosa-alueiden osalta vaikuttaa heikentävästi myös se, että tutkimus perustuu pelkästään rikosilmoitusten tietoihin, eikä käytettävissä ole ollut koko esitutkimusmateriaalia kuulusteluineen, joskin se olisi ollut mahdotonta. Ei ole myöskään tavatonta, että asianosaisten kertomukset muuttuvat esitutkimusvaiheen jälkeen oikeuden istunnoissa.

Vaikka virhemahdollisuuksia tutkimuksessa on, voidaan tutkimusta pitää suuntaa antavana. Työn luotettavuutta parantaa suuri otantajoukko, 520 tapausta. Lisäksi minulla on ollut aikaa paneutua rikosilmoitusten sisältöön, ja etenkin perehtyneisyyteni seksuaalirikoksiin auttoi tutkimuksessa ja sen analysoinnissa.

6.2 Itsearviointi

Opinnäytetyön tekeminen oli minulle usean vuoden opiskelutauon jälkeen yllättävänkin haastavaa, etenkin ajallisesti. Työn ja tutkimuksen tekeminen kesti oletettua enemmän aikaa, ja alkuperäiseen opinnäytetyön valmistumisajankohtaan jouduttiin lisäämään muutama kuukausi. Työn tekemistä rajoittivat lähinnä päällekkäiset opinnot, työ ja perhe. Onneksi opintovapaa auttoi saattamaan työn valmiiksi. Tutkimuksen tekemistä helpotti se, etten ollut riippuvainen muista tahoista, vaan aineiston kerääminen tapahtui yksinomaan oman aikataulujeni puitteissa.

Opinnäytetyön aihe/näkökulma muuttui alkuperäisen suunnitelman osalta jo työn alkuvaiheessa, sillä ilmeni, ettei tutkijalla ole mahdollisuutta, aikaa verrata vuosia 2015 ja 2014 keskenään, jolloin lopulliseksi aiheeksi valikoitui suomalaisten ja ulkomaalaisten tekemien raiskausrikosten mahdolliset eroavaisuudet vuonna 2015.

Itse työn kirjoittaminen ja tutkimuksen tekeminen sujuivat ilman suuria ongelmia, toki välillä oli hyvä pysähtyä ja kysyä neuvoja ja mielipiteitä opinnäytetyön ohjaajalta sekä omien alojen asiantuntijoilta. Etenkin suhteellisen osuuksien testin tekemisessä tutkija nojautui tilastotieteiden ammattilaiseen saaden erinomaista apua.

Opinnäytetyön lopputulokseen olen tyytyväinen, ja koko projekti eteni järjestelmällisesti, ja siten suunnitellusti. Aihe oli minulle erittäin mielenkiintoinen, mikä auttoi etenkin tiedonkeruu- ja kirjoitusvaiheessa. Myös omasta työhistoriasta oli hyötyä, ja sitä kautta alan kirjallisuutta ja tilastotietoja oli helpompi ymmärtää ja analysoida.

Opinnäytetyö mahdollistaa jatkotutkimuksen aiheen parissa, mikäli sellainen katsotaan tarpeelliseksi ja aiheeseen halutaan perehtyä tarkemmin. Loppujen lopuksi tavoitteena on kuitenkin, että saisimme Suomessa raiskausrikostilastot laskuun, eikä kansalaisten tarvitsisi pelätä joutuvansa seksuaalirikoksen uhriksi kotona ollessaan tai kadulla kävellessään.

Lähteet

Painetut lähteet

Frände, D. Matikkala, J. Tapani, J. Tolvanen, M. Viljanen, P. & Wahlberg, M. 2014. Keskeiset rikokset. Porvoo: Bookwell Oy.

Hirsjärvi, S. Remes, P. & Sajavaara, P. 2005. Tutki ja kirjoita. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Kananen, J. 2008. kvantti. Kvantitatiivinen tutkimus alusta loppuun. Jyväskylän ammattikorkeakoulu.

Nummenmaa, L. Holopainen, M. & Pulkkinen, P. 2017. Tilastollisten menetelmien perusteet. Helsinki: Sanoma Pro.

Ojala, T. 2014. Seksuaalirikokset. Porvoo: Bookwell Oy.

Utriainen, T. 2010. Raiskaus rikosoikeudellisena ongelmana. Rovaniemi: Lapin yliopistopaino.

Sähköiset lähteet

HE 103/2014. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi rikoslain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi. Viitattu 27.3.2017.

<http://www.finlex.fi/fi/esitykset/he/2014/20140103?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=asianomistaja#highlight1>

Helsingin Sanomat. 2016. Irakilaisten kielteiset turvapaikkapäätökset lisääntyivät Suomessa lakimuutoksen jälkeen. Viitattu 16.3.2017.

<http://www.hs.fi/kotimaa/art-2000002909662.html>

Kotiniemi, L. 2015. Ulkomaalaistaustaisten rikollisuus lukuina. Poliisiammattikorkeakoulun päättötyö. Viitattu 16.3.2017.

http://www.polamk.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/intermin/embeds/polamkwwwstructure/40737_Kotiniemi_Ulkomaalaistaustaisten_rikollisuus_lukuina.pdf?9f97578a6314d488

Kriminologian ja oikeuspolitiikan instituutti. 14/2016 Rikollisuustilanne 2015. Rikollisuuskehitys tilastojen ja tutkimusten valossa. Viitattu 27.3.2017.

https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/164434/Katsauksia_14_Rikollisuustilanne_2015_2016.pdf?sequence=1

Laitinen, K. Jukarainen, P. & Boberg, H. 2016. Maahanmuutto & turvallisuus - arvioita nykytilasta ja ennusteita tulevaisuudelle. Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 7/2016.

http://tietokayttoon.fi/documents/10616/2009122/7_Maahanmuutto+ja+turvallisuus.pdf/f436c89f-beff-4c65-b814-f4c1a44f6e46?version=1.0

Lehti, M. Salmi, V. Aaltonen, M. Danielsson, P. Hinkkanen, V. Niemi, H. Sirén, R. & Suonpää, K. 2014. Maahanmuuttajat rikoksen uhreina ja tekijöinä.

https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/152441/265_Lehti_ym_2014.pdf

Maahanmuuttovirasto 2017. Sanasto. Viitattu 16.3.2017.

<http://www.migri.fi/medialle/sanasto>

Maahanmuuttovirasto 2017. Turvapaikkapäätökset 1.1.-31.12.2015. Viitattu 27.1.2017.

http://www.migri.fi/download/64994_Tp-paatokset_2015.pdf?45e0fadde845d488

Naisiin kohdistuvan väkivallan vähentämisen ohjelma. Sosiaali- ja terveysministeriön julkaisu 2010:5. yliopistopaino: Helsinki 2010. Viitattu 23.4.2017.
<http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/72156/URN%3aNB%3afe201504223100.pdf?sequence=1>

Poliisi 2015. Poliisihallituksen tiedote 4.12.2015. Turvapaikanhakijoiden saapuminen näkyy jokaisen poliisilaitoksen arjessa. Viitattu 27.3.2017.
http://www.poliisi.fi/poliisihallitus/tiedotteet/1/0/turvapaikanhakijoiden_saapuminen_nakyy_jokaisen_poliisilaitoksen_arjessa_42109

Poliisi 2017. Rikoksesta epäilty. Viitattu 27.2.2017.
https://www.poliisi.fi/rikkset/rikksesta_epailty

Poliisi 2017. Yleinen paikka. Viitattu 19.1.2017.
https://www.poliisi.fi/jarjestys/yleinen_paikka

Rikoslaki 20 luku. Viitattu 6.2.2017.
<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1889/18890039001?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=rikoslaki#L20>

Tilastokeskus 2017. Suomen kansalaisuuden saaneet. Viitattu 27.1.2017.
<http://www.stat.fi/tup/maahanmuutto/suomen-kansalaisuuden-saaneet>

Tilastokeskus 2017. Äidinkielenään kotimaisia kieliä puhuvien määrä väheni toisena vuotena peräkkäin. Viitattu 1.2.2017.
http://tilastokeskus.fi/til/vaerak/2015/vaerak_2015_2016-04-01_tie_001_fi.html?ad=notify

Vilpas, P. Ohjeita kvantitatiiviseen tutkimukseen. Osa 1. Metropolian ammattikorkeakoulu. Liiketalouden yksikkö. Viitattu 22.3.2017.
https://www.google.fi/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&cad=rja&uact=8&ved=0ahUKEwjY-wqj_9enSAhWEFZoKHecsBkQQFggfMAA&url=https%3A%2F%2Fwiki.metropolia.fi%2Fdownload%2Fattachments%2F86116000%2FOhjeita%2Bkvantitatiiviseen%2Btutkimukseen%2Bosa1.pdf%3Fversion%3D4%26modification-Date%3D1385368226000&usg=AFQjCNFcoUPgGqGYm-n-WxrbN9wD1s9-gQ&bvm=bv.150120842,d.bGs

Julkaisemattomat lähteet

Helenius, J. 2016. Erikoissuunnittelijan sähköpostikysely 27.10.2016. Tampere: Poliisiammattikorkeakoulu.

Lait ja asetukset

Rikoslaki 19.12.1889/39

Ulkomaalaislaki 30.4.2004/301

Kuviot

Kuvio 1: Maahanmuuttajataustaisten määrät Suomessa vuosina 2010-2015	9
Kuvio 2: Turvapaikanhakijoiden määrät vuosina 2010-2015 (Lähde Maahanmuuttovirasto)	10
Kuvio 3: Suomen kansalaisuuden saaneet vuosina 2010-2015.....	11
Kuvio 4: Raiskausrikosten prosentuaaliset osuudet tekopaikan mukaan	20
Kuvio 5: Raiskausrikosten prosentuaaliset osuudet väkivallan käytön osalta	22
Kuvio 6: Raiskausrikosten tekotapa suomalaiset	23
Kuvio 7: Raiskausrikosten tekotapa ulkomaalaiset.....	24
Kuvio 8: Suomalaisien käyttämä väkivalta raiskausrikoksissa.....	25
Kuvio 9: Ulkomaalaisten käyttämä väkivalta raiskausrikoksissa	26
Kuvio 10: Raiskausrikosten prosentuaaliset osuudet epäiltyjen lukumäärä tekoa kohden .	27

Taulukot

Taulukko 1: Suomalaisen ja ulkomaalaisten osuudet tekopaikan mukaan.....	21
Taulukko 2: Suhteellisen osuuksien testin testisuureet tekopaikka	21
Taulukko 3: Suomalaisen ja ulkomaalaisten osuudet väkivallan käytön osalta	22
Taulukko 4: Suomalaisen ja ulkomaalaisten osuudet väkisin ja puolustuskyvyttömälle tehdyistä teoista	24
Taulukko 5: Suomalaisen ja ulkomaalaisten osuudet epäiltyjen lukumäärä tekoa kohden	27

Liitteet

Liite 1: Turvapaikanhakijat 1.1.-31.12.2015 kansalaisuuksittain	36
Liite 2: Ulkomaalaisten epäiltyjen kansalaisuudet	38

Liite 1: Turvapaikanhakijat 1.1.-31.12.2015 kansalaisuuksittain

 MAAHANMUUTTOVIRASTO MIGRATIONSVERKET FINNISH IMMIGRATION SERVICE														
Turvapaikanhakijat														
1.1.-31.12.2015														
		Kuukausi												Yhteens
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
Afganistan		12	17	26	11	23	43	75	204	491	1 037	2 636	639	5 214
Albania		6	18	7	14	25	71	281	161	87	50	29	13	762
Algeria		9	6	8	8	12	6	3	3	10	20	3	12	100
Angola		2	1	1	6				1	1	1			13
Arabiemiirikunnat							3							3
Armenia								1					2	3
Azerbaidzhan		2		4	3	4	5			1	2	4	4	29
Bangladesh			1	2	1				3	11	20	38	17	93
Benin				1										1
Bosnia ja Hertsegovina		1			1	1	8	4	6		4	1		26
Bulgaria						1							2	3
Burkina Faso		3												3
Burundi			1		3							1		5
Egypti		2		3	2		1	2	2	8		2	3	25
El Salvador						3								3
Eritrea				3		2	1	4	10	7	55	4	32	118
Espanja										5	1			6
Etelä-Sudan													1	1
Etiopia		3	1	1	6	2	9	3	18	21	6	6	3	79
Filippiinit										2			3	5
Gambia		3	10	1	1	4	2	3	3	4	5	5	7	48
Georgia				4	1	1		3		3	4	2		18
Ghana		2		5	3		2	3	3	2	2	5	1	28
Guinea		2		1	2	1			1	1		3	4	15
Guinea-Bissau							1							1
Haiti								1						1
Honduras						4								4
Intia								1		4	1	4	16	26
Irak		106	75	82	77	114	256	627	1 891	9 101	5 194	2 334	628	20 485
Iran		2	9	9	3	5	3	5	25	96	180	194	88	619
Irlanti					1				1					2
Iso-Britannia					1									1
Israel			1	1		1			1	1				5
Italia													1	1
Japani					2									2
Jemen		1	1	1		1	1		3	23	13	15	1	60
Jordania													1	1
Kambodza						1								1
Kamerun		6	1	5	3	5	1	1	2	5	1	2	7	39
Kanada												1		1
Kansalaisuudeton			1	1	5	3	2	5	6	19	1	16	4	63
Kazakstan										1				1
Kenia			1	4	1	1	3		1	2				13
Keski-Afrikan tasavalta		1								1		1		3
Kiina		2	1	1	1			1	3		3	1	5	18
Kirgisia		1												1
Kolumbia										1			1	2
Komorit												1		1

Kongon demokraattinen tasavalta	2	2	1	2	1	9	1	3	1	1	1	1	25
Kongon tasavalta				1									1
Korean tasavalta						4	1						5
Kosovo	10	29	18	15	20	9	5	10	14	20	15	2	167
Kreikka											1		1
Kuuba					1		1		1				3
Kuwait									2	4			6
Kypros					1								1
Latvia								1					1
Libanon		1				4	1		2	3	5	24	40
Liberia					1		1						2
Libya		1	5	2	3	7	1	3	4	9	2	2	39
Makedonia				3	7	5	1	4	5	3		1	29
Mali		2	1		2		1	1		3	2	5	17
Marokko	8	6	8	24	6	4	5	16	11	10	10	14	122
Mauritania								1					1
Meksiko	1	1				2			7			1	12
Moldova							4	1		1	1		7
Montenegro		4			6		2	5			2		19
Myanmar	1			1						1	1		4
Nepal	1			1				1			45	24	72
Niger			1			1			1	1			4
Nigeria	6	15	17	17	12	11	14	16	13	16	11	19	167
Norsunluurannikko	1							1	1		1	2	6
Pakistan	1	4	1	1			1	4	5	11	13	13	54
Puola										1			1
Päiväntasaajan Guinea	1												1
Romania								1	1		1	1	4
Ruanda		1		1		2		2		2			8
Saksa						1	1						2
Sambia				1									1
Senegal	1	1	3	1					3	1	2		12
Serbia	6	3	4	2	2		5	1	1	8		3	35
Sierra Leone			1			2		1			1		5
Somalia	48	66	78	69	185	214	285	337	491	115	51	42	1 981
Sri Lanka			4			3	6		2	1	5	4	25
Sudan		1				3	2	6	2	5	2	6	27
Syyria	17	14	10	13	12	22	31	73	193	174	193	125	877
Tadzikistan			1			1	1				1		4
Tansania	1			2						1			4
Togo	2				1		1	2		1	1	1	9
Tsad												1	1
Tunisia	4	2	2		5	1	4	2	4	6	6	4	40
Tuntematon	6	8	9	4	11	7	24	22	141	39	25	7	303
Turkki	6	4	1	7	5	4	3	2	5	5	7	8	57
Turkmenistan	1												1
Uganda								2				1	3
Ukraina	2	6	10	4	3	11	21	5	7	2	5	1	77
Uzbekistan					2								2
Valko-Venäjä	2	4	6	2	2		2	5	5	3	3	2	36
Venäjän federaatio	32	6	5	16	18	17	30	16	5	11	10	25	191
Vietnam						4		1			1		6
Viro						1		1					2
Yhdysvallat					1		1		1				3
Zimbabwe												1	1
Yhteensä	326	326	357	345	518	770	1 479	2 894	10 836	7 058	5 732	1 835	32 476

Liite 2: Ulkomaalaisten epäiltyjen kansalaisuudet

Kansalaisuus	Lukumäärä
Afganistan	6
Alankomaat	1
Algeria	2
Angola	2
Bangladesh	4
Brasilia	1
Bulgaria	1
Burma	1
Ei tiedossa	2
El Salvador	1
Gambia	2
Ghana	5
Indonesia	1
Intia	1
Irak	40
Iran	3
Kap Verde	1
Kenia	3
Kongo	8
Kypros	1
Latvia	5
Liberia	1
Libanon	1
Marokko	2
Myanmar	1
Nepal	2
Nigeria	5
Norja	1
Norsunluurannikko	1
Puola	3
Romania	5
Senegal	2
Somalia	10
Syyria	2
Tšekkoslovakia	1
Tunisia	1
Turkki	6
Unkari	2
Venäjä	2
Viro	7
Yhdysvallat	4